

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs IV. Vtrum æternitas differat à tempore. art. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

Ad secundum. Ad secundam dicendum est, nomine lucis intelligi ipsam Deum, qui est lux vera. Unde filius dicitur esse *lumen de lumine*. Etenim sicut Deus dicitur habitare immortalitatem, quæ non est res diuersa ab ipso fere Deo: ita dicitur habitare lucem, quæ ab eo res distincta non est. Vtrum autem sic fidei contraria sententia Græcorum asserentium, angelos ante res corporeas creatos fuisse, dicemus q. 61. ubi id disputat D. Thomas.

ARTICVLVS IV.

Vtrum æternitas differat à tempore.

DOCET potissimum discrimen inter æternitatem & tempus esse, quod æternitas sit tota simul: tempus verò minime. Reliqua quæ hoc loco dici poterant facillè intelliguntur, tum ex dictis articulo 1. & 4. Physicorum: tum ex iis, quæ articulo sequente dicemus.

ARTICVLVS V.

Vtrum in æuo Angelorum cernatur prius & posterius.

DISPUTATIO I.

Etiam unde dicitur, de uariatione illius acceptione.
AEVVM Græcè *αἰών* dicitur, videturque vocabulum latinum deductum ex Græco, *ω*, mutato in duplex v. alterum consonans, & alterum vocale. Prima sua significatione periodum longam temporis, idemque quod sæculum significat, vt ex autoribus profanis constat. Unde & coæuus, & grandæuus aliquis dicitur. Eldræ etiam 3. cap. 2. habetur. *Civitas illa ab æuo est regibus resistens*, & cap. 4. *Maiesitas & potestas æuorum est apud te Domine*. Translatum verò est ad significandam æternitatem. Ecclesiastici 18. *Numerus dierum hominum centum anni, quasi gutta aque maris deputati sunt*. & sicut calculus arena, sic exigui anni in die eius. Doctores verò, vt ab æternitate & tempore distinguerent durationem rerum, quæ corruptioni obnoxia non sunt, eaque de causa finem non habent ad eam significandam vsurparunt vocabulum æui. Atque in hac significatione sumitur in proposito: quæ vsurpatio non solum Scholasticorum est, sed etiam Augustini libro 83. quæstionum q. 72. ubi de æuo tamquam de re ab æternitate distincta loquens, ait: *Inter quod est tempus hoc dicitur, quod illud stabile est, tempus autem mutabile*. eodemque modo ab aliis Patribus accipi solet.

D. Bonavent. sententia.
 Quod primo loco in hoc articulo disputandum occurrit, est: vtrum in æuo detur prius & posterius, D. Bonaventura in 2. d. 2. q. 3. partem affirmantem amplectitur, dicens æuum, quod ad successionem attinet, medium locum tenere inter æternitatem & tempus. Æternitas namque neque in se, neque in esse diuino, cuius est duratio, successionem ullam, priusve ac posterius habet, sed est tota simul. Tempus autem tam secundum se, quam ratione motus, cuius est duratio, successionem habet: Æuum verò in se quidem, quæ duratio quædam est, successionem habet, priusque ac posterius: esse tamen angeli, cuius est duratio, nullam successionem habet, sed est totum simul: quod hac similitudine explanat: vt enim, inquit, in continuo egressu riuuli ex fonte, non solum egressus ipse continuus est, sed etiam aqua que

A egressus semper est alia, atque alia: at verò in egressu radij luminis à corpore lucido, quamdiu res illustrata est in eadem distantia, egressus quidem atque inflexus corporis lucidi continuus est: radij verò luminis, qui egressus semper est idem, ita quod influxus, post primam irradiationem non est aliud, quam communicatio & conseruatio eiusdem prorsus luminis: quod primo à corpore lucente emanauit: ita in continuo egressu motus à causa effectrice, continuo egressus alia atque alia pars motus, quæ alia atque alia parte temporis durat: at verò in egressu angelis à Deo, a quo tam vt fiat, quam vt conseruetur perpetuo pendet, influxus atque actio diuina, quæ illum conseruat, est successiuæ: esse tamen, quod illi perpetuo ea actione tribuit, est idem omnino ac totum simul. Quare cum duratio angeli per horam sequentem conseruetur influxum successiuum, quo Deus successiuè conseruat idem omnino esse illius: sit, vt duratio angeli per horam sequentem nondum sit, ac proinde sit diuersa ab ea qua modo durat, idcirco in duratione angelis detur successio, sicut in conseruatione datur: non verò in esse angelis, cuius est duratio. Hanc eandem sententiam secutus fuit Varro, vt refert Capreolus in 2. dist. 2. q. 2. in arg. contra quintam conclusionem. Eandem defendit Scotus, vt probabilem, ibidem qu. 1. tamen si propendere videatur in partem oppositam, quam etiam defendit.

C Sententia horum Doctorum suaderi potest. Primo, quoniam fieri nequit, vt idem simul sit in actu, & in potentia comparatione eiusdem forme indiuisibilis: sed angelus nunc est in potentia vt durat cras: quandoquidem potest nihilum redigi ante diem crastinum, eaque de causa non durare cras: est verò in actu durationis, quam nunc habet: ergo duratio, qua durabit cras, non est eadem cum ea, qua nunc durat, quasi vtraque sit vna indiuisibilis carens partibus: in duratione ergo angeli datur successio.

D Secundo, ad pleniorum intelligentiam huius rei licet argumèntari. Actio, quæ Deus sine intermissione cõfert esse angelo, euniquè conseruat, habet partes, ita scilicet, vt alia parte actionis conseruet eum per primum diem, & alia per secundum: ergo esse quod ei cõfert, est aliud, atque aliud, ac proinde duratio talis esse erit alia atque alia. Consequenter patet, quia impossibile est esse partes in actione, quin dentur etiam partes in forma per actionem acquisita, quæ partibus actionis respondeant. Antecedens verò probatur: tum quod actio illa non fiat in instanti, sed in tempore, ac proinde sit continua & diuisibilis in partes ad diuisionem temporis: tum etiã quia posita tota actione, ponitur omnino effectus: cum actione autem primi diei stat, angelum secundo die non esse, vt patet, si in nihilum redigatur post continuatam actionem toto primo die: ergo actio primi diei non est tota actio, qua Deus cõfert esse angelo duobus continuis diebus, sed pars dumtaxat illius totius actionis.

E Tertiò, duratio angeli est infinita à parte posteriori: si ergo tota sit simul, dabitur aliquid creatum infinitum actu, quod fieri nequit. Confirmatur hæc ratio, quoniam angelus per suam durationem potest coexistere infinito tempori à parte posteriori: si ergo illa est tota simul, sequitur esse actu infinitam. Consequenter patet, quia quemadmodum id, quod potest simul coexistere infinito spatio, est infinitum per immensitatem: ita duratio tota simul, quæ potest coexistere infinito tempori, erit actu infinita.

F Quartò, in eo, quod habet suum esse atque durationem simul, idem est esse, fuisse, atque futurum esse:

Probatur primo.

Secundò.

Tertiò.

Confirmatur.

Quartò.